

Capitolul XVI

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

- Art. 90.** (1) În activitățile didactice și de cercetare universitară, precum și în cele de management este obligatorie respectarea normelor de etică și deontologie universitară, a prezentului Cod de etică și deontologie universitară.
- (2) Prevederile alin. (1) sunt obligatorii de la data adoptării prezentei Carte pentru toți membrii comunității universitare a ASE, precum și pentru alte persoane care au avut în trecut calitatea de membri ai comunității universitare a instituției.
- (3) Codul de etică și deontologie universitară al ASE promovează următoarele principii:
- a) principiul libertății academice;
 - b) principiul răspunderii publice;
 - c) principiul echității;
 - d) principiul nediscriminării și egalității de șanse;
 - e) principiul transparenței;
 - f) principiul integrității morale și profesionale;
 - g) principiul dreptului la apărare;
 - h) principiul independenței față de orice influență morală, științifică, religioasă, politică, economică sau de altă natură în activitatea didactică sau științifică;
 - i) principiul respectării drepturilor și libertăților membrilor comunității universitare;
 - j) principiul responsabilității morale, sociale și profesionale;
 - k) principiul garantării identității culturale a tuturor membrilor comunității academice și a dialogului intercultural;
 - l) principiul imparțialității și al obiectivității;
 - m) principiul promovării interesului superior al beneficiarului direct.
- (4) Codul de etică și deontologie universitară al ASE promovează următoarele valori fundamentale:
- a) *Loialitatea față de ASE.* Membrii comunității universitare a ASE depun eforturi, cu bună intenție, pentru realizarea misiunii ASE și nu aduc prejudicii imaginii universității.
 - b) *Integritatea morală și profesională.* Membrii comunității universitare a ASE adoptă în orice context o conduită morală, în acord cu prezentul Cod de etică și deontologie universitară al ASE, și fac eforturi pentru creșterea prestigiului universității.
 - c) *Cooperarea comunitară și atitudinea neconflictuală.* Membrii comunității universitare a ASE cooperează și manifestă o atitudine neconflictuală, pentru a evita generarea de/angrenarea în conflicte în cadrul ASE.
 - d) *Competiția onestă.* Competiția între membrii comunității universitare a ASE, individual sau în echipă, se desfășoară doar în vederea sporirii prestigiului ASE, cu evitarea conflictelor.
 - e) *Respectul față de probitatea științifică.* Membrii comunității universitare a ASE recunosc și respectă realizările științifice ale celorlalți membri ai comunității universității și susțin, în orice context, aceste realizări.

- f) *Responsabilitatea morală și angajamentul față de ASE.* Membrii comunității universitare a ASE își asumă, la nivel individual și de grup, misiunea și obiectivele ASE, își orientează activitatea profesională în funcție de acestea și susțin deciziile definitive luate de forurile decizionale ale universității.
- g) *Nediscriminarea și echitatea, egalitatea de șanse, accesul liber și egal la resurse materiale și servicii.* Membrii comunității universitare a ASE, la nivel individual și de grup, aplică tuturor un tratament egal, fără vreo discriminare la originea căreia s-ar afla o caracteristică particulară, cum ar fi – fără să se limiteze la – sex, gen, origine etnică sau rasială, naționalitate, religie sau credință, convingeri personale, eventuală dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală.
- h) *Conduita morală adecvată în raport cu studenții.* Personalul didactic și de cercetare, personalul didactic și de cercetare auxiliar, precum și personalul administrativ din ASE tratează întotdeauna studenții în mod obiectiv, corect, imparțial și nediscriminatoriu.
- i) *Comportamentul echilibrat.* Membrii comunității universitare din ASE evită, în orice context legat de ASE, comportamentul abuziv sau de neimplicare.
- j) *Respectul și acceptarea.* Orice formă de hărțuire, în mediul universitar, este interzisă.

Art. 91. (1) În promovarea și apărarea libertății academice și a autonomiei universitare, în directă relație cu echitatea, Codul de etică și deontologie universitară exprimă principiile și regulile pe care membrii comunității universitare din ASE consimt să le respecte și să le urmeze în activitatea lor profesională, stabilește standardele de referință și sancțiunile la care se expun și are rolul de a stabili profilul moral și comportamentul dezirabil al membrilor comunității universitare a ASE.

(2) Constituie elemente determinante ale Codului de etică și deontologie universitară al ASE următoarele principii de conduită:

- a) membrii comunității universitare a ASE au o conduită morală adecvată în orice context, fiind permanent preocupați de sporirea prestigiului propriu și al ASE;
- b) pentru soluționarea oricărei nemulțumiri în rândurile membrilor comunității universitare a ASE, individuale sau colective, se vor parcurge, succesiv, toate etapele specifice căii ierarhice;
- c) membrii comunității universitare a ASE au datoria morală de a lua măsurile necesare pentru evitarea apariției fenomenului suprasolicitării la locul de muncă, inclusiv prin aplicarea unor politici manageriale anticipative și prudente, care să diminueze riscul apariției unor astfel de situații, dar și prin îndeplinirea la timp a obligațiilor de serviciu;
- d) membrii comunității universitare a ASE adoptă o atitudine corectă din punct de vedere moral, prin care evită apariția situațiilor de hărțuire a unui membru al comunității universitare a ASE de către un alt membru sau de către un grup de membri ai comunității universitare;
- e) cercetarea științifică se realizează cu garantarea aplicării normelor de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, precum și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

- Art. 92.** (1) Pentru asigurarea respectării prevederilor prezentului cod se constituie și funcționează Comisia de etică universitară a ASE, cu un mandat de 4 ani. Comisia de etică universitară a ASE acționează independent față de orice altă structură sau persoană din cadrul instituției.
- (2) În cadrul Comisiei de etică universitară a ASE funcționează o subcomisie dedicată eticii cercetării. Aceasta urmărește implementarea politicilor de etică în cercetare, în conformitate cu reglementările eticii cercetării științifice, care trebuie să acopere următoarele aspecte: publicarea și autoratul, respectarea demnității participanților la cercetare, gestionarea datelor de cercetare, colaborarea, conflictele de interese, fraudă, asigurarea unor medii eficiente de cercetare, respectiv prevenirea prejudiciului în cercetare și inovare.
- (3) La ședințele Comisiei de etică universitară pot participa diferite persoane în calitate de invitați, printre care reprezentantul Direcției juridic și contencios administrativ a instituției.
- (4) Comisia de etică universitară funcționează în baza regulamentului propriu, adoptat de către Senatul universitar al ASE.
- (5) Comisia de etică universitară a ASE are următoarele atribuții:
- a) urmărește, în cadrul ASE, respectarea prezentului Cod de etică și deontologie universitară;
 - b) asigură ducerea la îndeplinire a ordinelor ministrului de resort pentru respectarea cadrului legal în domeniul eticii și deontologiei universitare;
 - c) analizează și soluționează abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, pe baza sesizărilor primite de la membrii comunității universitare ori din afara ASE sau prin autosesizare, stabilind, după caz, sancțiunile ce urmează a fi aplicate;
 - d) contribuie la elaborarea Codului de etică și deontologie universitară, prin propuneri adresate Senatului universitar pentru adoptare și includere în Carta ASE;
 - e) realizează un raport anual referitor la situația respectării normelor de etică și deontologie universitară, care se prezintă rectorului și Senatului universitar – care îl adoptă – și constituie un document public;
 - f) realizează activități de prevenire cu privire la încălcarea normelor de etică și deontologie universitară; în acest sens, se poate adresa direct comunității universitare a ASE – întregii comunități sau unor colective – pe adresa de e-mail instituțională și/sau pe pagina personală, cu mesaje de atenționare, ca acțiune de prevenție și consacrare a unei paradigme proactive în respectarea normelor de etică și deontologie universitară, precum și de combatere a unor comportamente lipsite de etică;
 - g) acoperă funcția de consilier de etică, în particular de către membrii - cadre didactice, fiecare pentru facultatea pe care o reprezintă;
 - h) monitorizează desfășurarea cursurilor de etică și integritate academică;
 - i) propune spre adoptare Senatului universitar Regulamentul propriu de organizare și funcționare, al Comisiei de etică universitară a ASE;
 - j) colaborează cu comisiile consultative de la nivel național.
- (6) Hotărârile Comisiei de etică universitară a ASE sunt avizate de către reprezentantul Direcției juridic și contencios administrativ. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea Comisiei de etică universitară revine ASE.

- Art. 93.** (1) Conflictul de interese este situația în care persoana are sau ar putea avea un interes personal de natură patrimonială sau nepatrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor care îi revin.
- (2) Interesul personal reprezintă orice avantaj, material sau de altă natură, urmărit sau obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, de către personalul didactic, de cercetare și administrativ care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, o funcție de conducere, gestionare, control, prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor și informațiilor la care are acces, în temeiul exercitării acestora.
- (3) Personalul didactic și de cercetare titular, respectiv personalul didactic și de cercetare auxiliar, precum și personalul administrativ din ASE se află în conflict de interese în una dintre următoarele situații:
- ocuparea unei funcții de conducere conform art. 49 alin. (1), de către o persoană care se află în relație de soț/soție, afiin sau rudă până la gradul al III-lea inclusiv cu o altă persoană, dacă prima persoană se află față de cea de-a doua persoană într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel din ASE;
 - participarea în calitate de membru în comisii de doctorat, comisii de evaluare – inclusiv comisii de evaluare didactică și de examen de finalizare a studiilor universitare – sau comisii de concurs, în situația în care decizia afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv, precum și conducerea științifică la doctorat a soției/soțului, afinilor sau rudelor până la gradul al III-lea;
 - participarea unei persoane care deține funcție de conducere la evaluarea soțului/soției, afinilor sau rudelor până la gradul al III-lea;
 - participarea în cadrul aceleiași comisii, constituită conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț/soție, rudă sau afiin până la gradul al III-lea inclusiv;
 - participarea unui membru al comunității universitare a ASE, care are calitatea de membru într-o comisie a Ministerului Educației, la analizarea unei situații care are legătură cu ASE.
- (4) Se consideră decizii sau acte adoptate ori încheiate în condiții de conflict de interese și cele ale structurilor deliberative la care cel puțin unul dintre membri se află în conflict de interese și nu s-a abținut de la vot ori de la dezbateri.
- (5) În cazul existenței unui conflict de interese, personalul didactic, de cercetare sau administrativ este obligat să înceteze realizarea oricărei activități prevăzute la alin. (3) și să informeze de îndată persoana căreia îi este subordonat direct. Aceasta este obligată să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a activităților specifice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință.
- (6) În cazurile prevăzute la alin. (5), la propunerea persoanei căreia îi este subordonat direct cadrul didactic, de cercetare sau administrativ în cauză, este desemnată o altă persoană, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.
- (7) În cazul existenței unui conflict de interese prevăzut la art. 93 alin. (3) lit. e), persoana în cauză este obligată să se abțină în a lua parte la luarea deciziilor comisiei privind speța

vizată de conflictul de interese. În această situație abținerea nu este luată în considerare la stabilirea rezultatului votului.

- Art. 94.** (1) În conformitate cu prevederile legii, incompatibilitatea presupune interdicții privind exercitarea concomitentă a unor funcții și demnități.
- (2) În conformitate cu cerințele legislației incidente, incompatibilitatea la nivelul ASE presupune, sub aspectul conducerii, controlului, autorității și evaluării:
- a) situația în care o persoană deține sau exercită în cumul o funcție de conducere, conform art. 49 alin. (1), și o altă funcție de conducere din categoria acestora;
 - b) situația în care o persoană deține sau exercită o funcție de conducere, conform art. 49 alin. (1) și este numită sau aleasă în funcția de ministru, secretar de stat, primar, viceprimar sau de președinte al consiliului județean;
 - c) situația în care ordonatorul de credite din cadrul ASE deține sau exercită, în paralel, o altă funcție în calitate de ordonator de credite al unei instituții publice centrale sau locale;
 - d) situația în care o persoană deține în cumul calitatea de membru în Consiliul de administrație al ASE și calitatea de asociat sau acționar la o societate comercială înființată de către ASE în condițiile art. 16 alin. (1) din Legea Învățământului Superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;
 - e) situația în care o persoană deține o funcție de conducere în ASE și părți sociale sau acțiuni la o societate comercială care are contracte comerciale, contracte de lucrări sau de servicii cu universitatea.
- (3) Persoanele aflate în situația de incompatibilitate au la dispoziție 15 zile pentru eliminarea situației de incompatibilitate, inclusiv prin suspendarea din una dintre funcții.

Art. 95. (1) Normele de etică și deontologie universitară includ:

- a) norme de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară;
- b) norme de etică și deontologie în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică;
- c) norme de etică și deontologie în exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere;
- d) norme de etică și deontologie privind respectarea ființei și demnității umane;
- e) norme de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți.

Art. 96. (1) Norme de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară. În activitatea didactică și de cercetare universitară, normele de etică și deontologie obligă personalul didactic și de cercetare:

- a) să raporteze rezultate sau date reale ale unei activități de cercetare-dezvoltare proprii;
- b) să raporteze date experimentale, date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive, ca rezultat al activității proprii;
- c) să se abțină de la orice activitate care îngreunează, împiedică sau sabotează activitatea didactică sau de cercetare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a

accesului la spațiile destinate cercetării universitare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților didactice sau de cercetare;

- d) să respecte regimul juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților prevăzute la art. 93 și 94 și să dezvăluie situațiile de conflicte de interese sau incompatibilități în activitatea de evaluare;
 - e) să respecte confidențialitatea în evaluare;
 - f) să se abțină de la orice faptă de discriminare, în cadrul evaluărilor, pe criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - g) să fie obiectiv în derularea procedurilor de evaluare. În activitatea didactică, evaluarea și notarea performanțelor și realizărilor academice ale beneficiarilor direcți trebuie să respecte politicile de notare ale instituției de învățământ superior și criteriile de notare prestabilite;
 - h) să nu plagieze, existând obligația de a indica toate sursele bibliografice utilizate;
 - i) să respecte prevederile și procedurile legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în prezentul cod și în codurile de etică și deontologie universitară;
 - j) să pună în aplicare sancțiunile stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU;
 - l) să respecte legislația în vigoare referitoare la cercetarea efectuată pe subiecți umani sau prin experimente desfășurate cu ajutorul animalelor și prin oricare alte elemente ce țin de etica cercetării;
 - m) să menționeze în rezultatele cercetării toate persoanele care și-au dat acordul și au fost implicate în activitatea de elaborare a cercetării sau creației intelectuale, acestea urmând să beneficieze de toate drepturile care decurg din aceasta.
- (2) Norme de etică și deontologie în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică. În activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, normele de etică și deontologie obligă toți membrii comunității academice la:
- a) obținerea acordului unei persoane pentru includerea în lista de autori a unei publicații științifice;
 - b) publicarea sau diseminarea unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate cu obținerea acordului tuturor autorilor;
 - c) scrierea de informații corecte și reale în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, respectiv în dosarele de candidatură pentru posturi didactice sau de cercetare;
 - d) acceptarea și menționarea în rezultatul cercetării ca autori doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea acestuia, precum și menționarea tuturor persoanelor implicate, după obținerea acordului acestora, în activitatea de elaborare a cercetării.

- (3) Norme de etică și deontologie în exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere. În exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere, normele de etică și deontologie obligă personalul care exercită funcții de conducere la:
- a) respectarea regimului juridic al răspunderii publice;
 - b) abținerea invocării funcției în vederea obținerii calității de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
 - c) interzicerea folosirii autorității pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
 - d) interzicerea folosirii autorității pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
 - e) interzicerea obstrucționării activității comisiei de etică universitară sau a unei comisii de analiză în cursul cercetării unor abateri de la etica și deontologia universitară;
 - f) respectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în prezentul cod și în codurile de etică și deontologie universitară;
 - g) punerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU.
- (4) Normele de etică și deontologie referitoare la respectarea ființei și demnității umane obligă membrii comunității academice la:
- a) respectarea dreptului la educație al beneficiarilor direcți;
 - b) respectarea drepturilor tuturor membrilor comunității academice;
 - c) abținerea de la agresiuni verbale, fizice și tratamente umilitoare atât asupra beneficiarilor direcți ai educației, cât și a celorlalți membri ai comunității academice;
 - d) interzicerea solicitării, acceptării sau colectării unor sume de bani ori cadouri sau prestarea anumitor servicii în vederea obținerii de tratament preferențial sau alte avantaje;
 - e) respectarea demnității beneficiarilor direcți ai dreptului la educație și a prestigiului profesiei;
 - f) recunoașterea profesiei, a responsabilității și a încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere;
 - g) interzicerea oricărei forme de exploatare, hărțuire de orice fel sau discriminare pe motive politice, de rasă, religie, sex, orientare sexuală, origine națională, statut marital, handicap și/sau condiție medicală, vârstă, cetățenie sau alte motive arbitrare sau personale;
 - h) respect, onestitate, integritate, solidaritate, cooperare, cinste și corectitudine, toleranță, sprijin reciproc, confidențialitate, competiție loială și relații colegiale.
- (5) Norme de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți. În exercitarea calității de studenți, studenți-doctoranzi, cercetători postdoctoranzi sau cursanți, normele de etică și deontologie îi obligă la:
- a) respectarea drepturilor de autor ale altor persoane în lucrările elaborate;

- b) elaborarea și susținerea de lucrări originale de evaluare la nivel de disciplină și lucrări originale de finalizare a studiilor;
- c) respectarea normelor generale de etică și deontologie ale comunității universitare.

Art. 97 (1) Persoanele care au avut sau care au calitatea de membru al comunității academice și au săvârșit abateri după data intrării în vigoare a legii răspund civil, administrativ, profesional sau disciplinar, după caz.

(2) Constituie abateri ale membrilor comunității universitare a ASE de la normele de etică și deontologie în activitatea didactică și de cercetare universitară:

- a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității didactice sau de cercetare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile destinate cercetării universitare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților didactice sau de cercetare;
- d) comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării calității de autor;
- e) încercarea de a promova un examen prin dare de mită sau prin presiune făcută din interiorul sau din afara ASE, indiferent prin ce mijloace se materializează aceasta;
- f) încălcarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților prevăzute la art. 93 și 94 și nedezevăluirea situațiilor de conflicte de interese sau incompatibilități în activitatea de evaluare;
- g) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- h) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criteriile prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- i) fraudarea evaluării;
- j) plagiatul și autoplagiatul;
- k) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară, prevăzute în prezentul act normativ și în codurile de etică și deontologie universitară, care fac parte din carta universitară, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică universitară, de CNATDCU sau, după caz, de CNEMU;
- l) afectarea integrității procesului de evaluare prin nerespectarea metodelor de evaluare prevăzute în fișa disciplinei, precum și prin examinarea de către un cadru didactic a unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea, fără anunțarea prealabilă a conducerii facultății în vederea identificării unor posibile soluții care să garanteze integritatea evaluării.

- (3) Constituie abateri de la normele de etică și deontologie în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică:
- a) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
 - b) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
 - c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice sau de cercetare;
 - d) neindicarea tuturor surselor utilizate;
 - e) omiterea unor persoane implicate în activitatea de elaborare a cercetării sau creației, acestea neputând să beneficieze de toate drepturile care decurg din aceasta;
 - f) omiterea menționării surselor de finanțare a proiectelor de cercetare în cazul tuturor rezultatelor din cadrul acelor proiecte.
- (4) Constituie abateri de la normele de etică și deontologie în exercitarea atribuțiilor aferente funcțiilor de conducere:
- a) încălcarea regimului juridic al răspunderii publice;
 - b) utilizarea abuzivă a funcției pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
 - c) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
 - d) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
 - e) obstrucționarea activității Comisiei de etică universitară sau a unei comisii de analiză în cursul cercetării unor abateri de la etica și deontologia universitară;
 - f) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară prevăzute în Legea Învățământului Superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare și în Codul de etică și deontologie universitară, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către Comisia de etică universitară, de către CNATDCU sau de către CNEMU.
- (5) Constituie abateri de la normele de etică și deontologie privind respectarea ființei și demnității umane:
- a) abaterile care lezează ocrotirea drepturilor beneficiarilor direcți ai dreptului la educație, precum:
 - i) pretinderea sau acceptarea de către un cadru didactic de favoruri de orice natură, de cadouri sau de alte foloase materiale din partea studenților;
 - ii) prestarea de către cadrul didactic a unor activități remunerate în favoarea unor studenți, în afara cadrului instituțional;
 - iii) condiționarea participării studenților la orice formă de examinare de cumpărarea materialelor bibliografice;
 - iv) prestarea de către un student a unor activități neremunerate în favoarea cadrului didactic, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul al III-lea;

- b) abaterile care știrbesc demnitatea beneficiarilor direcți ai dreptului la educație și a prestigiului profesiei, precum:
 - i) discriminările între membrii comunității universitare pe criterii de vârstă, etnie, sex, gen, clasă, dizabilitate, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală sau alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor de discriminare sub forma „acțiunilor pozitive” prevăzute de lege;
 - ii) violența fizică, folosirea unui limbaj ofensator sau abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității universitare;
 - iii) atacurile personale, intimidarea, amenințarea, umilirea, șantajul sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității universitare;
 - iv) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
 - c) abaterile care lezează recunoașterea profesiei, a responsabilității și a încrederii conferite de societate, precum și nesocotirea obligațiilor interne ce derivă din această încredere, inclusiv desfășurarea de activități ce aduc prejudicii de imagine ASE, prin propagandă și acțiuni de destructurare instituțională, campanii de dezinformare în mass-media ori alte activități care pot afecta realizarea misiunii instituției.
- (6) Constituie abateri de la normele de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți sunt următoarele:
- a) abaterile de la normele de etică și deontologie aplicabile studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți;
 - b) afectarea integrității procesului de evaluare prin utilizarea de către persoanele evaluate a unor materiale folosite în procesul de evaluare care nu au fost elaborate de acestea sau utilizarea aceluiași materiale de către acestea pentru evaluări diferite, precum și prin nedivulgarea unei relații de rudenie până la gradul al III-lea inclusiv cu cadrul didactic evaluator.

Art. 98. Conform legislației, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

- a) coautor al unei publicații – orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- b) confecționare de rezultate sau date – raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;
- c) discriminare – orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice;
- d) falsificare de rezultate sau date – raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite, manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor, alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite, fără a raporta alterările efectuate, în scopul denaturării adevărului științific;

- e) hărțuire – orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv;
- f) hărțuire sexuală – pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații între personalul din învățământul superior și studenți, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare;
- g) plagiat – prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- h) autoplagiatul - republicarea unor părți substanțiale din propriile publicații anterioare, inclusiv traduceri, fără a indica în mod corespunzător sau a cita originalul;
- g) violență psihologică (*bullying*) – acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane, și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, comportamente ce se desfășoară în instituțiile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale.

Art. 99 (1) Încălcărilor normelor de etică și deontologie universitară se verifică de către Comisia de etică universitară a ASE.

(2) Orice persoană poate sesiza Comisia de etică universitară din ASE cu privire la săvârșirea unei fapte ce poate constitui abatere de la etica și deontologia universitară. Sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la registratura ASE.

Art. 100. (1) În baza hotărârilor Comisiei de etică universitară, instituția aplică sancțiuni personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare și personalului administrativ, inclusiv personalului cu funcție de conducere, precum și studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți.

(2) Sancțiunile stabilite de Comisia de etică universitară a ASE sunt puse în aplicare prin decizia rectorului.

(3) Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar, precum și personalului administrativ, inclusiv personalului cu funcție de conducere, de către Comisia de etică universitară a ASE pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară sunt următoarele:

- a) avertismentul scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
- c) destituirea din funcția de conducere;

- d) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice competitive;
 - e) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între un an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere sau a dreptului de numire ca membru în comisii de concurs;
 - f) destituirea din funcția didactică sau de cercetare.
- (4) Sancțiunile care se pot aplica studenților, studenților-doctoranzi, cercetătorilor postdoctoranzi sau altor categorii de cursanți pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară sunt următoarele:
- a) avertismentul scris;
 - b) anularea rezultatelor evaluărilor;
 - c) exmatricularea;
 - d) alte sancțiuni prevăzute de actele normative în vigoare.
- (5) Se sancționează cu exmatricularea prezentarea de către student sau de către studentul-doctorand, în contul obligațiilor sale profesionale, a unei lucrări cumpărate, copiate sau falsificate.
- (6) Prezentarea unei lucrări cumpărate, copiate sau falsificate de către student în vederea susținerii examenului de finalizare a studiilor se sancționează cu exmatricularea, fără drept de reînmatriculare în ASE.

Art. 101. Lucrările de licență, disertație, tezele de doctorat și cele de postdoctorat sunt verificate pentru garantarea originalității, într-un sistem antiplagiat al ASE recunoscut de către ministerul de resort.

Art. 102. Metodele de instruire și de ajutorare a membrilor comunității universitare, precum și principiile pentru gestionarea riscurilor etice și mecanismele de raportare și de protecție a victimelor vor fi prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de etică universitară.

Art. 103. În cazul în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni sunt sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

Art. 104. În activitatea didactică și de cercetare universitară, normele de etică și deontologie obligă personalul didactic și de cercetare să aibă o conduită conform căreia să pună în aplicare și sancțiunile stabilite de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare CNECSDTI, nerespectarea acestora reprezentând abatere disciplinară. Hotărârile comisiilor de etică, de admitere sau respingere, pot fi contestate, în funcție de obiectul acestora, și la CNECSDTI, dacă nu intră în competența de soluționare a CNATDCU sau CNEMU, potrivit legii și regulamentelor de organizare și funcționare ale acestora adoptate prin ordin al ministrului educației.